

jätta, et temaga pisut juttu ajada. Kuna enamik lennuki reisijatest olidki valdavalt julgeolekupoisid, siis tunnustamaks Endel Sõgeli otsustavat tegutsemist võeti klaas kangemat ja lennukis kõlas legendaarne julgeolekutöötajate laul „S tševo natšinajetsa rodina”.¹⁵ Lõpp hea, kõik hea.

Kokkuvõtteks võib öelda, et FU kongress Tallinnas Sakala tänava poliitharidusmajas koos väljasõiduga Tartusse õnnestus suurepäraselt. Eesti foneetika isa, akadeemik Paul Ariste oli oma teadmiste, hea huumorisooni ja võõrkeelte oskusega vaieldamatult üks kongressi säravamaid tähti, kelle valguses paistis ka minu isa, väliseestlaste poolt eesti kirjanduse politrukiks tituleeritu täitsa normaalse ja arvestatava tegijana.

Isa tähelendu FU kongressi peasekretärina tuli vaatama ka perekonnasõber rahvakirjanik Egon Rannet, kellele oli kustumatu mulje jätnud isa poosetav avakõne, mille ta tegi tänu Petseri gümnaasiumis õpitule saksa keeles. Ikkagi rahvusvaheline kongress, tuli pingutada. Pärast ettekannet otsis konjakilõhnadega Egon mu üles, vaatas irvitades otsa ja lisas oma kommentaari: „Noh, mis su isale on sisse läinud, muidu tore inimene, aga haugub saksa keeles nagu vana frits, mitte midagi ei saanud aru!” Mina jälle selgitan, et kuulanud siis sünkroontõlget, mis oli täitsa olemas, siis oleks ka sul aimu, millest jutt. Ropu sõnavara poolest tuntud Egon lõpetas jutuajamise naerupugina saatel oma tarkusega: „Mis kuradi sünkrooni siin vaja on, kõik saavad ju aru, et pizdit kak Trotski!” Nojah, sellised need punavõitlejate naljad olid, mis ilmselt kuulusid asja juurde.

Ilus oli vaadata, kuidas külma sõja haripunktis meie ideoloogia-asutust, Sakala tänava poliitharidusmaja kaunistasid lisaks sõbralike sotsialismimaade omadele ka Nõukogudemaa kõige suuremate ideoloogiliste vaenlaste riigilipud. Mäletan, et kongressi avapäeva hommikul kell kuus vinnasin isiklikult üles Ameerika Ühendriikide riigilipu. Seljas isa poolt Rootsist toodud USA Levi'se firmamärgiga äge teksaülikond ja hambus EKP KK puhvetist pärit importsigaret

¹⁵ „Millest saab alguse kodumaa”. (vn)